



Közeleti havilap

DUNAMOCSI

HÍRNÖK

RÖLUNK
SZÖL!

III. évfolyam. 29. szám

2013. július

„AMIT NEM ÍRNAK LE, AZ MINDIG ELVÉSZ” Gál Sándor

Dunai látkép a szigetről.



A TARTALOMBÓL:

- * BURCSÁKFESZT BEHARANGOZÓ 2-5. oldal
- * EGY TARTALMAS ÉLET, VÉGZETES BUKTATÓKKAL 6. oldal
- * A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAI 10. oldal
- * A NYÁR NAGY FOGÁSAI 11. oldal



ILLUSZTRIS VENDÉG SZENT ISTVÁN ÜNNEPÉN

Augusztus 17-én, Németh Zsolt személyében magas rangú vendége volt a katolikus templomkertben tartott megemlékezésnek. A polgármesterünk meghívására falunkba érkezett magyar külügyi államtitkár azzal indította ünnepi beszédét, hogy szinte hazaérkezik, mikor Dunamocsra jön, hiszen felesége révén rokonai, baráti szálak kötik mind a közeli Párkányhoz, mind községünkhöz. Ezután Szent István művét és erőfeszítéseit a jelen feladataihoz, próbatételeihez hasonlította, kiemelve a Kárpát-medencei magyarság összetartozásának örök érvényű követelményét. Az államtitkár mondanivalójához jól illeszkedtek Banai Tóth Pál polgármester szavai, aki a határon átvélő, magyar-magyar együttműködés jelenkori példáit hozta fel, bemutatva Dunamocs és magyarországi testvérfalvainak tevékenységét a baráti kapcsolatok elmélyítése területén. Ennek jegyében került sor még aznap este a Kocs községgel való együttműködési szerződés aláírására is. A templomkert ünnepség keretében községünk lelkészei, Dobai Sándor református esperes és Kónya Márió katolikus plébános áldotta meg az új kenyeret, végül a Csemadok énnelkar kíséretével a Millenniumi Emlékkereszt koszorúzása zárta a megemlékezést.



Havonta megjelenő közeleti lap. Kiadja Dunamocs község önkormányzata. Szerkesztő: Rácz Kálmán PhD. Telefon: 0905 970 976.

E-mail: hirnok@post.sk. A szerkesztőség várja a polgárok cikkei, hozzászólásait, javaslatait.

 www.facebook.com/DunamocsiHirnok

AUGUSZTUS 30.-SZEPTEMBER 1.

I. BURCSÁKFESZT BEHARANGOZÓ

A polgármester meghívója

Mint azt már sokan tudják, idén több szempontból is rendhagyó falunap lesz Dunamocson. Községünk még a tavalyi évben egy pályázatot dolgozott ki a somorjai VF projekt közreműködésével az EU „Europe for Citizens – Európa a polgárokért” elnevezésű programjába, ezen belül pedig a „Town Twinning – Testvértelepülések Találkozója” alprogramba. Ahogy az elnevezésből is látszik, a pályázat célja az, hogy Dunamocs egy több napos program keretében vendégül lássa a testvértelepülések polgárait, szorosabbá tegyük a kapcsolatot nem csak az önkormányzatok, hanem a települések polgárai közt is. A meghívott vendégek három községből érkeznek: természetesen Süttőről, Kocsról – amely idén augusztus 17. óta hivatalosan is testvértelepülésünk, valamint a Csehországi Boskovicéről, akikkel a jövőben szeretnénk együttműködési szerződést aláírni. Hagyományosan jó baráti kapcsolatunk tiszteletére pedig Osli község polgárait is vendégül látjuk.

Egy ilyen rendezvény megszervezése komoly feladat, ezért az

önkormányzat tapasztalt rendezvényszervezők – a Diákhálózat kipróbált csapata – segítségét kérte. A kapcsolatok építése mellett nem titkolt cél az is, hogy – amennyiben sikeres lesz – hagyományteremtő falunap legyen, Szent István-nap helyett egy későbbi időpontban. Ez több szempontból is előnyös lenne: a nemzeti ünnep minden magyar településen megemlékezések, rendezvények zajlanak, ezért ilyenkor a süttői, kocsi vendégek nem tudnak ellátogatni hozzánk, valamint zenekarokat, fellépőket is nehéz ilyenkor találni. Tapasztalt rendezvényszervezők tanácsa volt, hogy kell egy „marketing cikk” ami egyedivé, érdekesebbé teszi a rendezvényt és hosszú távon megalapozza az ismertségét. Ezzel más falvak esetében is találkozhatunk, van ahol a rétes, a lepény, vagy éppen a sütőtök a helyi jellegzetesség, ami köré felépítik a falunap „imázsát”. A nyár végi – későbbiekben esetleg kora őszi időpont miatt a választás kézenfekvő volt: burcsák! Bornapok, borfesztiválok már szinte minden héten vannak a környékünkön is, a méltán népszerű, erjedő nedű viszont háttérbe szorul, pedig pont a mi

vidékünkön dívik leginkább a fogyasztása. (Ha szigorúan vesszük, természetesen a murci lenne a helyes magyar kifejezés, de a Felvidéken burcsáknak hívják, márpedig a krumplileves az legyen krumplileves...) Nálunk a gyerekek is tudják, hogy a jó burcsák titka az időztetés, ezért a mocsai borászok minden tudására szükség lesz, hogy megfelelő mennyiségben és minőségben álljon rendelkezésre, ezért most a pincékben nagy a sürgés-forgás. Jól is teszük, ha odafigyelnek mivel itt számtalan szakértő fogja elbírálni az eredményt...

A rendezők nevében mindenkinek nagyon jó szórakozást kívánunk, és egyben arra kérünk minden dunamocsi polgárt, hogy az ide látogatókat fogadják a hagyományos magyar vendégszeretettel, a vendégnek kijáró tisztelettel, hogy a Dunamocsi Burcsákfeszt mindenkinek kellemes élmény legyen, amiért érdemes jövőre is visszajönni. Kedvcsinálónak pedig következzen egy részletesebb ismertető a műsorokról, fellépőkről.

Banai Tóth Pál

**Mocsi bor és burcsák kerül a látogatók poharába!**

A Dunamocsi Szőlészek és Borászok Szövetsége helyi gazdák termékeit kínálja a fesztiválon! Az e célra kialakított standokon **Kiss József, Szegi Tibor, ifj. K. Lajos András, Kukola József, Domonkos Tibor és Szalai László** képviselteti magát, akiknél egy jegyért (ára 1 euró), 3 dcl burcsákhoz juthatnak az érdeklődők. Minden jegy 3 részre téphető, így akár decinként is kóstolgatható az erjedő nedű. A jegyek borvásárláshoz szintén felhasználhatóak, a bor viszont nem egységáras, ezért annak ára termelőnként különböző lehet. A bort 7 dcl-es, címkézett üvegekben (rajta a termelő neve, bor fajtája, évjárat) árusítják, de vásárlás előtt mód van a kóstolásra is. Ahogy a mondás tartja „*Bor nélkül szegény a vendégség!*” – keressük fel tehát bátran a dunamocsi borosgazdák sátrait!



KIÁLLÍTÁSOK, ELŐADÁSOK, VERSENYEK...

♣ PÉNTEK, 17:00, KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS



A kiállításon a testvérfalvainkból érkezett alkotások mellett dunamocsi tehetségek keze alól kikerült munkákat tekinthetünk meg. Kocsról **Balogh Róbert** (fotók), **Sebestyén Lajos** (festmények), a **Kocsi Hímzőkör**, **Vass Henrik** (népi iparművész – fafaragó), Süttőről **Galba György és felesége** (szalma és kukoricacsuhé figurák), Dunamocsról pedig **Sidó Emese** (festmények), **Törökné Zajos Erzsébet** (tészta makettek), **Búcsi Terézia** (kézimunkák), **Antal Ferencné** (richelieu terítők) és **Gula Tiborné** (szalaghorgolásos terítők) képviselteti magát.

► **Helyszín: Alapiskola**

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣ PÉNTEK, 17:15, VERSELŐ IGRICEK FELLÉPÉSE



Az igricek a magyar középkor évszázadaiban énekmondók, verses, zenés mulattatók voltak. **Sidó Szilveszter** doktor úr együttese az ő hagyományait követi, mikor a fellépések során magyar költők megzenésített verseit adják elő. Előadásukra közvetlenül a kiállítás megnyitója után kerül sor.

► **Helyszín: Alapiskola**

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣ PÉNTEK, 17:30, OROSZ ÖRS KÖNYVBEMUTATÓJA

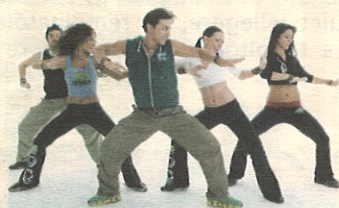


„A hely nevei, a nyelv helyei”. Ezzel a címmel jelent meg a szlovákiai kisebbségi nyelvhasználat történetét feldolgozó mű, amely sok-sok képi illusztráció segítségével tekinti át a témakör jellemzőit 1918-tól egészen 2012-ig. Utcanévek, bolti feliratok, helységnévtáblák, hivatalos nyomtatványok, útjelző táblák garmadája tanúskodik arról a könyvben, hogy miként kapott – vagy éppen nem kapott teret anyanyelvünk ebben az időszakban az ún. vizuális nyelvhasználat területén. A művet megalkotó szerzőtrío egyik tagja falubelink, Orosz Örs volt, aki a könyvbemutatón mesél majd a téma jellemzőiről, háttéréről, a munka során szerzett tapasztalatairól, élményeiről.

► **Helyszín: Alapiskola**

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣ PÉNTEK, 18:30, ZUMBA TÁNCATORNA-BEMUTATÓ



A főtéri nagyszínpadon **Varga Tímea** vezetésével a dunamocsi zumbások tartanak kedvcsináló bemutatót ebből a latin ritmusokra épülő, s egyben kitűnő fitness programot is jelentő táncból. Fellépésüket két tehetséges tizenéves fiatal, a Kövesdi **Menyhárt Máté** és **Stugel Roberta** standard táncokat (tangó, keringő, cha-cha-stb.) felvonultató műsora színesíti.

► **Helyszín: Nagyszínpad**

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣ SZOMBAT, 7:00, GYERMEK HORGÁSZVERSENY



A dunamocsi horgász egyesület szeretettel vár minden kis horgászt a versenyre, és a rendezők ígérik, senki nem fog üres kézzel távozni! Akinek csak a bot végét sikerül megfognia, az is részesül egy kis ajándékban, uzsonnában, üdítőben, az első hat helyezett pedig az elért eredménytől függően horgászati eszközökkel gazdagodik. Gyülekezés reggel 7:00-tól 8:00-ig a Süttői sétányon, nevezési díj nincs, az indulók 1 botot hozzanak magukkal. A horgász helyek elfoglalása nem sorsolással, hanem érkezési sorrendben történik, az értékelésre a kifogott halak súlya alapján kerül sor.

► **Helyszín: Süttői sétány**

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

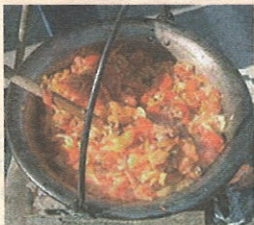
♣ SZOMBAT, 10:00, PINGPONG VERSENY



A helyi pingpong kedvelők újra összecsaphatnak a „Falu legjobb játékosa” címért! A versenyre a szervezők ebből következően kizárólag dunamocsiak jelentkezését várják, melynek fődíja a **Heinrich Danasch** által felajánlott kerékpár. Jelentkezni a helyszínen, a verseny előtt lehet. A gyerekek 15 éves korig külön kategóriában mérik össze erejüket.

► **Helyszín: Tornaterem**

❖ SZOMBAT, 10:00, LECSÓFŐZŐ VERSENY



Csajunk a lecsóba! A szervezők szeretettel várnak minden érdeklődőt! Nevezni Jókai Andreánál és Orosz Jenőnél lehet, a verseny kezdetéig. Nevezési díj nincs. Az önkormányzat minden csapatnak biztosít 3 kg paprikát, 1 kg hagymát, 1 kg paradicsomot, zsírt és tűzifát. A csapatoknak csupán a bográcsról, állványról, az ételbe való „tuningról” és teritékről kell gondoskodniuk.

► **Helyszín:** Községháza mögötti park

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

❖ SZOMBAT, 13:00, TŰZOLTÓ VERSENY



A környék önkéntes tűzoltói egy vérbeli tűztámadásos gyakorlat során mérik össze erejüket. Izsa, Dunaradvány, Kocs, Süttő, Búcs, Marcelháza és a házigazda Dunamocsi versenyzői a rajt után speciális „süttői sítalpakon” tesznek meg néhány métert, majd a B tömlőhöz futnak, melynek kigurítása után a C tömlő feltekerése és ládára helyezése következik. Ezután gyorsan, sisakot, kabátot vesznek fel, a tűzcsaphoz szaladnak, s már csak a klasszikus tűztámadáshoz való összeszerelés, illetve a kihelyezett célpontra irányuló vízsugaras céllovás van hátra. Bízassuk minél többen csapatunkat a jó eredmény elérésére!

► **Helyszín:** Iskola utca

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

❖ SZOMBAT, 14:00, HAGYOMÁNYOS MESTERSÉGEK



A gyerekek és a felnőtt érdeklődők nem egyszerűen dísz- vagy használati tárgyakat készítenek majd a foglalkozásokon, hanem a meghívott mesterek segítségével a már szinte elfeledett régi népi mesterségek világába is bepillantást nyerhetnek. Lesz itt **fazekas korongozó, börműves, drótos, szőttes készítő, kádár**, valamint **gyöngyfűző** és fából **horgász csalikat** készítő mester is. Szülők figyelem! A gyerekek korongozás közben valószínűleg fülig maszatosak lesznek, ezért játszóruha előnyben!

► **Helyszín:** Községháza mögötti park

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

❖ SZOMBAT, 15:30, SZENT FLÓRIÁN SZOBOR FELAVATÁSA



A helyi tűzoltó egyesület kezdeményezésére egy kisméretű szobrot helyeznek el a szertár külső homlokzati falán. Szent Flóriánnak, a tűzoltók védőszentjének szobra utal majd ettől kezdve az épület jellegére, és remélhetőleg óvja majd közösségünket a tűzvészttől, vigyáz önkéntes tűzoltóink testi épségére a bevetések közben.

► **Helyszín:** Tűzoltószertár

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

❖ SZOMBAT, 18:00, HAGYOMÁNYŐRZŐK MŰSORA



Színes műsorral készülnek a baráti falvak hagyományőrzoi! Érdemes lesz helyet foglalni a nézőtéren, hiszen a **Kocsi Dalkör** összeállítása és a helyi **Vadvirág** éneklőcsoport alkalomhoz illő „Szüret” előadása mellett hallhatjuk majd **Tokár Kata** és **Nagy Norina** gyönyörű és rendkívül hatásos énekhangját is, akik zenei kíséret nélkül, két szólamban (alt és szoprán) régi népdalokat adnak elő.

► **Helyszín:** Nagyszínpad

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

❖ VASÁRNAP, 15:00, A KUTTYOMFITY TÁRSULAT ELŐADÁSA



A három tagú, Ekecsről jött társulat évek óta olyan gyermekműsorokat mutat be, ahol a kicsiknek nemcsak művészi élményben lehet részük, nemcsak önfeledten szórakozhatnak, hanem még néprajzi, zenei és irodalmi ismeretekre is szert tehetnek. Minderre garanciát jelentenek azok a díjak, elismerések, melyeket a társulat tagjai eddig már begyűjtöttek – na és persze jól emlékszünk korábbi színvonalas előadásukra, hiszen egyszer már nagy sikerrel léptek fel Dunamocson. Most, az „Eltáncolt cipellők” című darabjukat adják elő.

► **Helyszín:** Kultúrház

ZENE, ZENE, ZENE...

♣PÉNTEK, 19:00, STRÖCKER MELODY ZENEKAR



A községünkben első alkalommal fellépő, Süttőről érkező bandát sokan már nagyon várják. Azok, akik részt vettek valamikor a süttői vigadalmon vagy más ottani rendezvényen, jól tudják, hogy sváb jellegű sramli zenéjükkel milyen fergeteges hangulatot tudnak teremteni. Ströckerék a közösségi rendezvények, bálók, lakodalmak népszerű hangulatfelelősei, akik hitelesen szolgáltatják meg a sváb sramlizenét, polkát, keringőt, régebbi és újabb tánczenéket. Ahogy magukról mondják: céljuk az élőzene hagyományainak ápolása, őrzése.

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣PÉNTEK, 20:00, MEZEI ZSOLT ÉS ZENEKARA



Jól ismerjük Mezei Zsoltékát, akik gyakran húzzák el a mocsiai nótáját. A fellépésre Zsolt 5 tagú zenekarral érkezik, melynek énekes **Barta Mónika**, magyar nóta és operett énekes lesz. A banda hamisítatlan cigányzenével szórakoztatja majd a péntek esti közönséget.

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

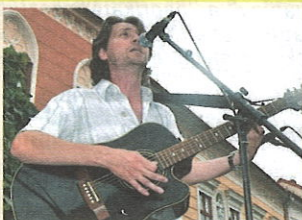
♣PÉNTEK, 21:00, BUDAPEST BÁR KONCERT



A tehetséges zenészekből álló, s egyre népszerűbb *Budapest Bár* időutazásra invitálja mindazokat, akik kedvelik a 20-as, 30-as évek zenéit. A zenekar 2007-ben alakult **Farkas Róberttel** (hegedű), **Farkas Mihállyal** (cimbalom), **Farkas Richárdal** (bőgő), **Ökrös Károllyal** (tangóharmonika, zongora), és azóta régi filmslágereteket, kuplékat, táncdalokat szolgáltatnak meg – különlegesen egyedi hangszerelésben és előadásmódban. Hogy fellépéseiket még izgalmasabbá tegyék, rendszerint hazai popénekesekkel egészítik ki produkcióikat. Így lesz ez Dunamocson is, ahová közismert nagy nevek kísérik el az együttest. Itt lesz **Lovasi András** az ex Kispál és a Borzól, valamint **Frenk és Németh Juci** is. „Egy-egy ilyen koncert után annyira feltöltődök dallamokkal, hangokkal – nyilatkozta egy rajongó – hogy azok órákon, napokon keresztül törnek fel belőlem (utcán, vonaton, zuhany alatt) bárhol, váratlanul.”

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣PÉNTEK, 23:30, ZSEB ZENEKAR KONCERT



Zsapka Attila vezetésével a Kor-Zár „zsebzenekara” lép fel a késő esti órákban, amely jól ismert régi és új slágerekből álló műsorral szórakoztatja a közönséget. A dalok kifejezetten nosztalgia buli, utcabál jellegűek, vagyis a fesztivál első napjának éjszakáján ideális lehetőséget nyújtanak a könnyed kikapcsolódásra.

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣SZOMBAT, 20:00, VADKERTI IMRE MŰSORA



A gútai Vadkerti Imre nevét akkor ismertük meg, amikor 2007-ben a *Társulat* című tévéműsorban elnyerte Koppány vezér szerepét a 25 éves jubileumi „István, a király” előadásban. Azóta színdarabokban, rockoperákban, operettekben szerepel folyamatosan, s 2011-től ő lett a hazafias rockot játszó Kormorán együttes szólóénekes, frontembere is. A családjával ma is Gútán élő énekes, népszerű dalaiból készített összeállítást a dunamocsi fellépésre.

I. DUNAMOCSI BURCSÁKFESZT

♣SZOMBAT, 21:30, MADARAK HÁZIBULIZENEKAR



Az első magyar házibuli zenekar 1994 óta bálók, rendezvények, utcabálók százain lépett fel. Azonban nem egyszerű „vendéglátós” zenekarról van szó, amire bizonyíték, hogy 2001-ben megkapta a legrangosabb szakmai elismerést az Emerton-díjat, 2004-ben pedig *Arany Nyíl* díjat kapott. A csapat szárnyalása azóta is töretlen. Repertoárjuk a „Sorrentói Emlék”-től (1921) a rock and roll korszakán át a legmodernebb zenéig terjed. Velük könnyű lesz megvárni a vasárnapot!

Egy tartalmas élet, végzetes buktatókkal

- Böszörményi János születésének és halálának évfordulójára -

Böszörményi Jánossal furcsa játékot űzött az élet. Alaposan megforgatta őt a szerencse forgandó kerekén, amely ifjú korában felkapta, s kiemelve a falusi szegénysorból a pápai népi kollégium meghatározó élményt nyújtó falai közé repítette, majd szülőföldjére hazatérve a sikeres iskolavezetői tevékenységen és jó néhány figyelmet keltő, színvonalas publikáción keresztül útja egészen a minisztériumi dolgozószobáig ívelt. Ugy tűnt, hogy tehetségéhez és szorgalmához méltó közéleti pályát futtat be, de a kerék ekkor hirtelen nagyot rándult, s szédítő gyorsasággal indult meg lefelé. Az 1968 után berendezkedő keményvonalas pártgarnitúra azt a döntést hozta, hogy 68-as szerepvállalása miatt nincs helye többé a csehszlovákiai magyar oktatásügyben, s nem csak a minisztériumból távolították el, de még a katedrára lépés lehetőségétől is megfosztották. Mindössze 42 éves volt ekkor, s ereje teljében kicsúszott lába alól a szilárd talaj. A lelket csak családja, valamint az a történettudományi tevékenység tartotta benne, melynek a mellőzés után szentelte energiáját. Ez utóbbinak lett a gyümölcse a „Dunamocs évszázadai” című helytörténeti munka, amely nem csak a szakma elismerését vívta ki, de féltett kincsként őrzi a könyvespolcán minden dunamocsi család. Úgy született ez a könyv, mint a gyöngyragyogó gyöngye, amit fájdalommentesen bocsát ki a kagyló, mikor teste a sérüléssel szemben védekezik. Írójának kerékbetört életpályája és ebből fakadó útkeresése nélkül valószínűleg sohasem látott volna napvilágot.

Böszörményi János a rá mért csapások, a hatalom birtokosainak kicsinyes rosszindulata ellenére is maradandót alkotott. Születésének 85., halálának 20. évfordulóján ezért életpályájának felidézésével emlékezünk rá.

Gyermekkora, iskolái

Már gyerekkora is tele volt kihívásokkal, megpróbáltatásokkal. 1928-ban született Perbetén, mivel édesanyja, Papp Egyed Etelka a Böszörményi Józseffel való sikertelen házassága után a perbetei hentes és kocsmáros Jakab Jánossal kötötte össze életét. A kapcsolatból három gyermek született, Aranka (Tóth Józsefné), Júlia (Szabó Dezsőné) és János. Minden lehetőség meg volt rá, hogy a család gondtalan jómódban élje életét, de az apa könnyelműsége, pesti inasévei alatt kialakult kártyaszzenvedélye miatt a vagyon elveszett, s olyannyira elszegényedtek, hogy nemegyszer a rokonok kegyelemkerényére szorultak. Elűszott a vagyon, elűszott a külön-külön 30-40 holdra rúgó Papp Egyed és Jakab örökség, így az anyára és a gyerekekre az aggodalom korszaka köszöntött – vajon lesz-e másnap kenyérsütés, és a nehezen megkapott egyetlen pár cipő télvíz idején, ha elázott a sáros időben, felvehető lesz-e másnap, megszárad-e reggelre a tűzhely sütőjének nyitott ajtaján. Gondban ébredtek azért is, ha hazajön apjuk, vajon könnyelműségének miféle újabb megnyilvánulását kell átélniük, s szenvedélye foglyaként hogyan csalja ki anyjuktól a félretett utolsó garasokat. Volt például, hogy disznókat hizlalt, elvitte a vásárra, de a pénz hiába várták otthon, mire hazaért, már nyoma sem maradt.

Elemi iskolás éveit Perbetén töltötte, majd a magyar királyi polgári fiú- és leányiskola tanulója lett Érsekújvárott (1941-1944). Ide már Mocsról járt be, mert 12 éves korában édesanyjával és testvéreivel együtt hazaköltözött. 1945-ben 17 éves volt, mikor leventeként bevonultatták, majd a hadseregbe sorozták. A nyugati frontvonalra vezényelték, ahol társaival átvált az oroszokhoz, s a háborút Dél-Csehszországban, a németek ellen harcolva fejezte be. A frontról hazatérve a magyarok teljes jogfosztottságának körülményei fogadták, így mint magyar nemzetiségűt sem munkába nem vették fel, sem tanulni nem volt módja. Minden áron tanulni akart, ezért kapóra jött az a lehetőség, amely a család egyik távoli, Pápára került rokonának segítségével nyílt meg előtte: tanuljon Pápán, az akkor létrejött *Petőfi Sándor Népi Kollégium* keretében. Az elhatározást tett követte, s egy Magyarországra áttelepült család holmijai között, székénybe zárva szöktették át a határon, majd meg sem állt a híres iskolavárosig. Böször-



1969 tavaszán, minisztériumi íróasztala mögött

ményi János számára egy új világ nyílt ki a kollégiumi évekkal, alapvetően formálva gondolkodását, világlátását.

A pedagógus

A pápai tanítóképző elvégzése után indult pedagógiai pályája, mikor 1950-ben, 22 éves korában hazajött, és tanítani kezdett a Nagykeszi alapkiskolában. Ezzel egyidőben beiratkozott a Komenský Egyetem magyar-történelem-polgári nevelés szakára távúton, s fokozatosan haladt előre a pedagógiai ranglétrán. A rövid Nagykeszi munkálkodás után, 1952-ben megbízták a Csallóközarányosi iskola vezetésével – a kinevezés fontos feltétele volt a pártba való belépés – melynek akkor 370 tanulója volt. Mindössze 27 éves volt, amikor aranyosi sikereinek is köszönhetően, 1955-ben rábízták a komáromi II. lakótelepi (Béke utcai) iskola megszervezését, melynek első igazgatója lett. Ő alakította ki az ottani pedagógiai testületet, mellyel az intézmény a járás egyik legjobb iskolájává fejlődött.

1960-ban távozott a Béke utcai iskola igazgatói székéből, mikor járási tanfelügyelővé nevezték ki, majd a nemesócsai iskola igazgatóhelyettesi pozíciója következett (1961-1965). A nemesócsai alapkiskolában 17 osztályban összesen 400 diák tanult, s bizony akkoriban – azóta is nosztalgiával gondolunk rá – még Dunamocsra is hasonló volt a tanulói létszám. 1961-ben házasságot kötött feleségével, a Nagykeszi születésű Ódor Irmával, akivel

1965-ben hazaköltöztek Dunamocsra, kialakítva itt végleges otthonukat, a hatvanas években létrehozott Iskola utca új építésű, modern házában. Itt kezdtek el tanítani az éppen akkor, 1965-ben átadott hatalmas, kétemeletes iskolában, és itt nőttek fel gyermekeik, Judit és János. A hatvanas évek a legtermékenyebb korszaka volt írói alkotóerejének, sorra írta pedagógiai és irodalomesztétikai tárgyú tanulmányait, melyeket az *Új Szó*, a *Szocialista Nevelés* és a *Hét* rendszeresen közölt, ez utóbbinak akkor állandó munkatársa volt. Erre az időszakra, dunamocsi hétköznapijaira felesége így emlékezik feljegyzéseiben: „Az árvíz évében, a szünidő végére sikerült befejezni az építkezést. Soha nem felejttem el, mikor reggel felébredve csak úgy ömlött be a ragyogó napsugár a két ablakon körbe járva a hófehér falakon! Szabad időnkben a nagy kertben dolgoztunk. Férjem szőlőt telepített, fákat ültetett, én pedig a zöldségfélével foglalkoztam. Akkoriban elterjedt a korai karalábé termesztése, először szabad földben, majd fólia alatt. Ugyanígy a paprikatermesztés is. Csehszlovákia szállították, akárcsak a sárgabarackot, melyből egyre több termett a kertünkben.”

A minisztériumban

Ebbe az idillbe robbant be hamarosan a politika, a történelem 1968 nyarán. Az egész ország feszült figyelemmel kísérte az Alexander Dubček nevével fémjelzett reformok kifizetését, melynek során hozzáláttak a politika, a gazdasági rendszer átalakításához, szabadlábba helyezték a politikai elítélteket, megszüntették a sajtó cenzúráját, szabadabb légkört teremtettek – s mindezt az ún. „emberarcú szocializmus” megteremtésének a jegyében. Böszörményi János különösen az oktatásügy megújítását várta az új irányvonalról, s azon belül elsősorban a szíviügyének számító nemzetiségi iskolák magasabb színvonalra emelését, a nemzetiségi iskolaügy önigazgatáson alapuló megszervezését. Ezekkel a kérdésekkel foglalkozott már évek óta pedagógiai tárgyú cikkeiben, de arra még álmban sem gondolt, hogy hamarosan a nemzetiségi iskolaügy minisztériumi szintű formálójaként tehet majd elképzelései megvalósításáért, gyakorlatba való átültetéséért. 1968 nyarán mindenesetre befutott Mocsra a váratlan felkérés – máig sem tudni, kinek a kezdeményezésére, ajánlására – vállalja el

a Szlovák Kormányhivatal Nemzetiségi Titkárságának iskolaügyi főelőadói tisztét. A nagy kihívás lelkesedéssel töltötte el, ami valamit enyhített a nehéz döntés súlyán: megválni az iskolától, s a pozsonyi elfoglaltság miatt – legalábbis a hétköznapiakra – megválni a családjától is. Bizakodással látott munkához, különösen, mikor azt tapasztalta, hogy közvetlen főnökével, Tolvaj Bertalannal mennyire azonosak elképzeléseik a magyar iskolaügyi fellendítését, megreformálását illetően. A minisztérium nemzetiségi titkárságának „négyes fogata” (rajta kívül még Dobos László, Tolvaj Bertalan és Szabó Rezső) a nemzetiségi intézményrendszerünk alapjait próbálta lerakni.

Járta az országot, előadásokat tartott, tevékenyen részt vett a Magyar Pedagógus Egyesület, a Magyar Iskolák Szülői Szövetsége, a Magyar Ifjúsági Szövetség megteremtésében és kidolgozta az országos tanítóegyesület alapelveit, melynek legfontosabb célkitűzése az önigazgatáson alapuló iskolarendszer kiépítése volt. Gondolatvilágát jól tükrözik a korabeli tanulmányaiból vett rövid idézetek: „Mérjük remélni, hogy a kisebbségi magyarság szavát megértik és elfogadják azok is, akik helyzetüknél, számarányuknál fogva a hatalmat gyakorolják ebben az országban... Egyesek (és sajnos nem csak egyesek) a nemzetiségi kérdés végső megoldásaként ma is hatalmi módszereket javasolnak: a beolvasztást (a nemzetiségi nyelvhasználat jogának kétségbevonásával). S mindezt azért, hogy megvalósítsák rögeszméjüket, a faji ideológia alapján elképzelt nemzeti államot... A hatalmi módszerek alkalmazása ellentétben áll az ügygel, amelyet szolgálni akarunk, de ellenkezik a realitással is.”

A mellőzés évei

Nem csoda, hogy Dubček likvidálása után, a Husák rezsimmel hatalomra jutott magyarellenos irányvonalnak egyre inkább szálkává vált a szemében a Nemzetiségi Titkárság tevékenysége. Terveik, elképzeléseik – észrevették ezt Böszörményiek hamarosan – mind megrekedtek a magasabb poszton állók fiókjai-ban, míg aztán végül teljesen megfagyott körülöttük a levegő. „Szertefoszlott minden álm, kilátás, nem a saját, hanem a mi ügyünkben... Kínzó főfájás gyötör órák óta. Erzem, új tragédiába fullad az életünk... Kínzó a tehetetlenség...” – fogalmazta meg gyötörődését feleségének írt leveleiben. Ebben az új, megkeményedő és visszarendező politikai helyzetben nem lehetett más a végkifejlet, mint az eltávolítás, a 68 hullámaival felszínre került új emberek eltávolítása, ami ráadásul – a kommunista hatalom bevett mechanizmusa szerint – megbélyegzéssel, teljes társadalmi ellehetetlenítéssel párosult.

„A megszállás után egyértelművé vált, az 56-os magyarországi tapasztala-

tokból kiindulva – nyilatkozta már a rendszerváltás után a Nap című folyóiratnak – hogy jön a felelősségrevonás. De mi annyira naívak voltunk! Októberben még mindenki szabadon beszélt, hagyták, hogy kibeszéljük magunkat, és ők már figyelték az embereket. Nem tudtam azt, hogy beépített emberek vannak a magyar közéletben, közöttünk is! A Csemadokban különösképpen! Még a párt legfelsőbb fórumaiban is voltak magyar emberké, akik magyarként voltak ott, és az volt a szerepük, ami. Nem gondoltam volna, hogy ember ennyire le tud aljasulni. 1968 októberében a tátrai értelmiségi találkozó-



Kislánya, Jutka társaságában

volt egy nagyon heves felszólalásom, mégpedig Bilak elvtárs címére. Ez után, és cikkeim megjelenése után, én már várhattam is a felelősségrevonást. Hamarosan jött is, s erről nagyon nehéz beszélnem, mert ez nagyon burkolt formában történt. Ugyanis ezek nagymesterei voltak az ármánykodásnak, a szemfényvesztésnek. Jöttek az ilyen-olyan kihallgatások: nem jó az útlevelem, meg ehhez hasonló ürügyekkel hívtak be. Házkutatást tartottak nálam, összeszedték a cikkeimet, úgyhogy nincs is meg sok mindenem. Ekkor már kerültek az emberek, a „barátaim” az utcán, mert annyira meg volt mindenki félemlítve, örültek, hogy ők megúszták. A feleségemet hagyták dolgozni, taníthatott, a lányomat azonban nem vették fel a magyar gimnáziumba, csak szlovákba, egyetemre pedig egyáltalán nem. A fiam, örültem, hogy bejutott a gazdasági iskolába.”

1970-ben intett búcsút Pozsonynak, s hazatért a dunamocsi iskolába tanítani – amíg hagyták. Hamarosan ugyanis kizárták a pártból, sőt a Csemadokból is, melynek 1950-től országos vezetőségi tagja volt, végül 1973-ban távozásra kényszerítették a

katedráról. 1982-ig írásait nem közzétették, nem publikálhattott. 1975-ben még sikerült könyvtárosként elhelyezkednie a komáromi pedagógiai központban, de itt is csak szűk három évig maradhatott, mert kezdődő betegségére hivatkozva rokkantnyugdíjazták. A betegség valóban jelentkezett, de a tanításban ekkor még hosszú ideig egyáltalán nem akadályozta volna.

A helytörténész

A diktatúra által rákényszerített belső emigráció 1970-től 1989-ig tartott, amely időszak alatt teret találva alkotkodóknak – s a meghurcolás évei alatt törvénytörően felgyülemlett belső feszültség levezetésének – Dunamocs helytörténeti kutatásával foglalkozott. Szinte megszállottként kutatott Esztergom, Komárom, Budapest, Pozsony levéltáraiban, levelezett intézményekkel, történészekkel, könyvtárakkal, összegyűjtve minden forrást, információt, ami Dunamocsra vonatkozott. Napközben állandóan írt, jegyzetelt, korrigált, szerkesztett – akár egy munkahelyen. Így is több mint 10 év munkájába került, míg elkészült a nagy mű, a „Dunamocs évszázadai” című kötet, amely 1990-es megjelenésekor – bizonyítva a belefektetett hatalmas munkát – elnyerte a Madách Kiadó szakmai nivódiját. Mi, a község polgárai is hálásak vagyunk ezért a könyvért, hiszen ott találjuk benne őseink nevét és tetteit, s szinte ez az egyetlen forrás, amihez nyúlhatunk, ha falunk régmúltjára vagyunk kíváncsiak. A rendszerváltás időszaka a szakmai elismerés mellett az erkölcsi elégtételt is jelentette számára: a Csemadokban, majd az iskolaügyben is rehabilitálták. Sok öröme azonban már nem származott a késői elégtételből, hiszen a nyugdíjkorhatárt bőven túllépve tanításra már nem gondolhatott, a betegség pedig egyre inkább felőrölte szervezetét. 1993 októberében csendben távozott közülünk, 65 éves korában.

Szöke Edit újságíró a Nap hasábjain búcsúzott el tőle. Az életút bemutatása végén ennek a nekrológnak sorából idézzük: „Elment – s többé vissza sem jön már. Elege lett a sok megaláztatásból. Mikor utoljára találkoztunk, már készült az útra. Sértette büszkeségét, hogy tehetetlenül kellett végignéznie, miként végzi felesége a ház körül a férfimunkát is. Megaláztatónak találta. Az előző, valódi megaláztatásokat – szép számmal akadtak – már feldolgozta magában: senkit sem vádolt – megbocsátott. Megbocsátotta a megbocsáthatatlant, hogy hallgatásra, tétlenségre kárhoztatták... „Tudom ki ártott nekem, a dokumentumaim is megvannak, de engem már nem érdekelnek.” – mondta akkor. ...Vannak emberek, akikhez a sors egyszerűen nem kegyes... Isten Önnel, kedves Böszörményi János!”

Böszörményi János művei:

Cikkek, tanulmányok: Gondolatok a pedagógiai sajtóról (Szocialista Nevelés, 1958), A genfi polgár hitvallása (Hét, 1963), Jean Christophe (Romain Rolland) (Hét, 1963), Dobossy László: A francia irodalom története (Hét, 1963), Irvin Shaw: Oroszlánkölykök (Hét, 1963), Münchentől Kaliforniáig (Hét, 1964), Thackeray: Hiúság vására (Hét, 1964), Dobossy László könyve Romain Rollandról (Hét, 1964), Társadalmi vagy nemzeti megújulás? (Hét, 1968), Hogyan tovább? Gondolatok a hazai magyar tudományos élet megszervezéséről (Hét, 1968), A humanizmus korparancs (Hét, 1969), Jogunk magyarnak lenni (Hét, 1990), Boldogfa fejlődéstörténetének ábrázolása P. Nagy Péter művében (Irodalmi Szemle), Előítéletek helyett (Újabb adalékok a földrajzi nevek eredetvizsgálatához) (Irodalmi Szemle), Hadak útján, hadak szolgálatában (Irodalmi Szemle 1–6, 1982).

Könyvek: Család és iskola (1962), Trienády útitel a rodičia (Alžbeta Filipovával, 1963), Kiegészítő gyakorlatok és feladatok a nyolcadikos Anyanyelvünk című tankönyvhöz (Szeberényi Zoltánnal, 1968), Anyanyelvünk az alapiskola 8. osztálya számára (Kamocsai Margittal és Szeberényi Zoltánnal, 1970), Dunamocs évszázadai (1990).



Do you speak English?

Erre a kérdésre egyre többen mondják falunkban, hogy „Yes!”, hiszen az idén ismét lehetőséget kaptunk mindannyian, hogy 3 héten át gyakoroljuk, illetve fejlesszük angol nyelvtudásunkat a *Learning Enterprises* nemzetközi szervezet segítségével. 2013 nyarán Anna Blige vállalta Dunamocson az önkéntes munkát, hogy 3 héten át délelőttönként külön a gyerekeket és a felnőtteket játékosan és beszédcentrikusan bátorítson és támogasson a nyelvtanulás rögzítés útján. Anna Las Vegas körzetében él és Bostonban egy neves egyetemen tanul ösztöndíjként. Mivel 10 éves koráig Lengyelországban nevelkedett,

egyáltalán nem volt számára idegen a kultúránk, és rendkívül kedves, nyugodt és türelmes személyiségével ideális tanárnak bizonyult. Akik próbálták, bizonyára mindannyian tudják, hogy idegen nyelven kommunikálni csak hosszan tartó, kitartó, fáradságos munka eredményeként lehet. Talán Anna segítségével ez a munka kevésbé tűnt fárasztónak, hiszen mindent elkövetett, hogy változatosan, szórakoztatóan, a mindennapokban használt leggyakoribb és ezáltal leghasznosabb dolgokat megtanítsa a résztvevőknek. Ha ott voltál, akkor biztosan tudod értelmezni a következő „rejtjeles” üzenetet: I12CU, ha nem, akkor jövőre semmiképpen ne hagyj ki! És Annát várom vissza!

Az egyik felnőtt résztvevő írta a táborról:

A történet 2012 nyarán kezdődött, mikor végre a mi falunkba is eljutott az „Angolul tanuló falvak” program. Induláskor annyian jöttünk össze, hogy három csoport is indult. Többen jöttek a szomszéd falvakból is. A tanítónk, Rebecca lelkesen tanított, és sokat mesélt a családjáról, hazájáról. Igaz, sokan csak az elején jöttek, de akik maradtunk, jól szórakoztunk és még tanultunk is.

Eltelt egy év – ismét angol hangok. Az új tanítónk Anna módszere teljesen más volt, és a régi társak is hiányoztak az elején. Ekkor már egy picivel többet tudtam, és kezdtem érteni a kiejtett angol szavakat. Minél tovább haladtunk, annál jobban szórakoztunk a nyelvi-ügyességi játékokon. Kár, hogy vége lett!

Köszönet érte mindenkinek, aki segített abban, hogy mindez létrejöhesse!

Péter Éva



A Duna-parti záróbulin a program angol tanárainak társaságában nemcsak kolbászt és szaloncukrot sültögettek a gyerekek, hanem azt a jellegzetes amerikai édességet is, amire Anna tanította meg őket: a boltban vásárolható pillecukrot nyárson megsütötték, majd két csokival megkent kekszlap közé helyezve összenyomták. Fura kaja, de mindenkinek nagyon ízlett! Anna a képen a csapat legszökebb lánya, felül balról a harmadik.

Gombaszögi Nyári Tábor – dunamocsi szervezőkkel

A tábor múltja egészen 1928-ig nyúlik vissza, s „Gombaszög” azóta is – kisebb-nagyobb hullámvölgyekkel – a (cseh)szlovákiai magyar egyetemisták legnépszerűbb találkozóhelye. Történetének legújabb, 2008 óta tartó fejezetét dunamocsi nevek fémjelzik, mindenekelőtt Orosz Örsé, aki évek óta az esemény főszervezőjeként tevékenykedik. Szerepéről-szerepükről Örstől kaptunk tájékoztatást.

Mióta csapattal átvettétek a szervezést, vitathatatlanul megnőtt a rendezvény színvonala, látogatottsága, presztízse. Hogyan lett belőled főszervező?

Az egyetemi évek alatt a prágai egyetemisták Ady Endre Diákkörének alelnöke voltam. A Csehország és Szlovákia területén működő

jelentette a hanyatlás mélypontját, mindössze 60 személy részvételével zajlott. Szerettem volna megfordítani a folyamatot, ezért hazatérésem után új koncepcióval álltam elő. Visszatértünk Krasznahorkára, s bár az első alkalommal még csak száz fölött volt a létszám, de szépen növekedni kezdtünk. Az egyetemi klubokat összefogó Diákhálózat is szépen fejlődött, új tagszervezetként Budapest és Komárom is bekapcsolódott. Idén aztán már 1400 látogatóval büszkélkedhettünk.

A klubmozgalomnak más fontos mocsai szereplői is vannak. Bemutatnád őket?

A legkiemelkedőbb munkát Ovszonka Márk végezte, akinek vezetése alatt született újjá a pozsonyi József Attila Ifjúsági Klub. A csődbe ment klubot Márk felvirágoztatta, s azóta évente több, mint 40 rendezvényt szerveznek. Ezt a klubot most szintén dunamocsi, Tóth Kálmán vezeti, s mellette ott van aktív JAIK tagként Domonkos Zsolt, aki a gombaszögi szervezőgárdának is oszlopos tagja. Nekik is köszönhető a siker, a tábor jó hangulata, melynek érdekében 100 szervező tette ki szívét-lelkét a krasznahorkai egy hét alatt.

Nagyot emelkedett a színvonal, jóval több a látogató, s ezáltal az előadókat is könnyebb oda csalni. Országos hírvé politikusok, újságírók, sportolók, színészek, zenekarok szerepeltek az előadók között, 5 nap alatt 131 programot bonyolítottunk le.

A tábor véget ért, mivel töltöd a nyár további részét?

Az államvizsgámra készülök, na meg a régió legnagyobb eseményére, a Burcsákfeszt-re, melynek szervezésébe a Diákhálózat csapatának egy részével szintén bekapcsolódom. A zenei program magas színvonalú lebonyolítására készülünk, és büszkén mondhatjuk, hogy a híres Budapest Bár keretében olyan közismert zenészek látogatnak Dunamocsra, mint Lovasi András (ex Kispál és a Borz), Németh Juci, vagy Frenk. Három napon keresztül színvonalas és ingyenes programokkal várja az önkormányzat a helyieket és az ide látogatókat, akik a nagyszínpadon, annak környékén valamint az iskolában zajló műsorszámok mellett helyi borászok burcsák és bor kínálatát kóstolhatják meg.



diákklubok évente megrendezték nyári művelődési táborukat, a 2000-es években Gombaszög helyszínén. A rendezvénynek helyt adó kempinget azonban higiéniai okokból bezárták, s ekkor „Gombaszöget” Krasznahorkára helyezték át. Az egész országból sokan jártak oda, s én egyetemista koromtól kezdve segítettem a szervezőknek. Kezdetben a konyhát „működtettem” – vagyis én voltam a szakács. 2008 nyarán az USA-ban tartózkodtam, akkor a tábor Gimesen volt, s ez az év



Rövid beszámoló egy hosszú túráról

5 nap, 24 kerék, több, mint 250 letekert kilométer. Helyszín: Sárospatak és környéke. Indulás: 2013. július 8., hétfő, Dunamocs.

Lelkes kis csapatunk délután 3 körül érkezett meg a sárospataki Nefelejcs Vendégházba. A farsztó utazást követően a szállásunkhoz közeli fürdőben gyűjtöttünk erőt a következő 3 naphoz. Csillagtúránk során elkerekeztünk Hollóházára, Borsiba, Sátoraljaújhelyre, Boldogkőváraljára és Vizsolyba. Majdnem festettünk porcelánt, egy pillanatra belebújtunk a Rákócziak bőrébe, jókat ettünk, láttuk az első magyar nyelvű nyomtatott Bibliát, néztünk várat, kollégiumot, frappáns idegenvezetőktől okultunk, nagyokat beszélgettünk, sokat tekertünk, alig aludtunk, megáztunk, biciklit szereltünk, Istennek hála el nem estünk, kórházban sem jártunk, elfáradtunk, de egyben fel is töltöttünk.

Egy igazán tartalmas túrát tudhatunk magunk mögött és már alig várjuk, hogy jövőre is nyeregbe pattanjunk!

Szalai Andrea



A galambász bajnokság idei utolsó fordulói

Říčany, 2013. 06. 23. Start 05:45, elküldött galamb ZO 203/OZ 1261

- 1.(5.) Schulcze Róbert 09:53, 358,9 km
a galamb teljesítménye 1446 m/perc
- 2.(6.) Boros Zoltán 09:56, 363,6 km
- 3.(8.) Mitas Péter 09:56, 362,9 km
- 4.(11.) Skuliba József 09:57, 363,8 km
- 5.(14.) Fülöp Zoltán 09:57, 363,9 km

Slivenec, 2013. 06. 29., 05:45, 198/1170

- 1.(6.) Mitas Péter 10:04, 387,07 km
a galamb teljesítménye 1490 m/perc
- 2.(7.) Boros Zoltán 10:05, 387,8 km
- 3.(8.) Fülöp Zoltán 10:05, 388,1 km
- 4.(37.) Szegi András 10:07, 388,04 km
- 5.(76.) Skuliba József 10:08, 388,06 km

Nimburg (Németo.), 2013. 06. 30. 06:30, 28/157

- 1.(2.) Rohács József 14:54, 841,9 km
a galamb teljesítménye 1667 m/perc
- 2.(7.) Fülöp Zoltán 15:06, 851,1 km

- 3.(18.) Mitas Péter 15:19, 850,1 km
- 4.(23.) Boros Zoltán 15:24, 850,8 km

Říčany, 2013. 07. 07. 05:45, 205/1176

- 1.(60.) Mitas Péter 10:31, 362,9 km
a galamb teljesítménye 1264 m/perc
- 2.(98.) Rohács József 10:28, 354,7 km
- 3.(114.) Boros Zoltán 10:36, 363,6 km
- 4.(135.) Lajos Ferenc és Gábor 10:36, 363,3 km
- 5.(161.) Szegi András 10:38, 363,8 km

Gotha nemzeti verseny egyben a Hídverő Nap nagydíjáért, 2013. 07. 14. 06:00, 183/732

- 1.(1.) Boros Zoltán 13:15, 656,4 km
a galamb teljesítménye 1508 m/perc
- 2.(17.) Mitas Péter 13:23, 655,2 km
- 3.(18.) Skuliba József 13:25, 656,5 km
- 4.(48.) Schulcze Róbert 13:28, 652,6 km
- 5.(65.) Rohács József 13:27, 646,8 km

Nimburg, 2013. 07. 14. 06:45, 30/162

- 1.(1.) Boros Zoltán 16:50, 850,8 km
a galamb teljesítménye 1405 m/perc
- 2.(9.) Mitas Péter 17:30, 850,1 km
- 3.(10.) Rohács József 17:20, 841,9 km

Říčany, 2013. 07. 21. 05:30, 184/1034

- 1.(14.) Mitas Péter 10:11, 362,9 km
a galamb teljesítménye 1287 m/perc
- 2.(16.) Szegi András 10:12, 363,81 km
- 3.(46.) Skuliba József 10:15, 363,84 km
- 4.(85.) Rohács József 10:10, 354,7 km
- 5.(89.) Fülöp Zoltán, 10:18, 363,9 km

Grimma, 2013. 07. 28. 05:30, 72/485

- 1.(6.) Boros Zoltán 15:52, 565,2 km
a galamb teljesítménye 908 m/perc
- 2.(7.) Mitas Péter 15:59, 564,6 km
- 3.(39.) Rohács József 16:54, 542,3 km

A versenyzőink helyezése a 2013-as bajnokságban

- | | |
|-------------------------|-------------------------------|
| 1.(3.) Mitas Péter | 7.(26.) Skuliba József |
| 2.(14.) Boros Zoltán | 8.(28.) Csontos János |
| 3.(16.) Rohács József | 9.(33.) Lajos Ferenc és Gábor |
| 4.(17.) Schulcze Róbert | 10.(39.) Zajos Eduard |
| 5.(18.) Fülöp Zoltán | 11.(53.) Mácsodi István |
| 6.(21.) Szegi András | |

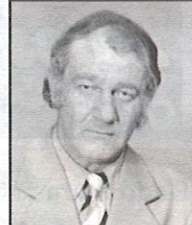
-zárójelekben a kerületi helyezés látható (oblastné združenie) 56 versenyzőből-



Az információkat Boros Zoltán szolgáltatta.

BÚCSÚZTATÓ

Fájó szívvel búcsúztunk a dunamocsi temetőben 2013. augusztus 14-én, az életének 69. évében, hosszú betegség után elhunyt szerettinktől, Molnár Lászlótól. Ezúton fejezzük ki köszönetünket mindazoknak, akik utolsó útjára kísérték.
A gyászoló család.



A II. világháború dunamocsi áldozatai

11. rész

G. Lajos Gyula: 1922-ben született, G. Lajos János és Tücsök Erzsébet gyermekeként. Édesapja a legmódosabb helybeli gazdák közé tartozott, kb. 25 hold földet művelt. A Fő utcai ház mögötti istállóban 3 ló és 5 szarvasmarha (köztük 2 tehén) kapott helyet. G. Lajos János a házasságkötése óta kitartó szorgalommal gyarapította a családi vagyont, örökség útján csupán a földek kevesebb, mint a feléhez jutott hozzá, a többi hosszú évek munkájával maga szerezte. Elve volt, hogy a gazdálkodásból félretett haszonból minden évben legalább 1 holdat vásároljon. Fiát is a gazdálkodásra nevelte, ezért hogy az otthon szerzett ismereteket tovább mélyítse, beíratta őt a komáromi Magyar Királyi Állami Mezőgazdasági Szakiskolába, amelyet Gyula 1939-ben sikeresen el is végzett. A háború azonban megakadályozta, hogy apja örökébe lépjen, besorozták és a frontra került. A fronton töltött időszákról kevés az információ, mindössze annyit tudunk, hogy biciklis futár volt, és utoljára az erdélyi Nagyszalonta városából, 1944-ben adott magáról hírt. A város környéki harcokban tűnt el, a család azóta sem hallott róla. A szülők számára Gyula halála után az 1935-ben született testvér, Sándor nyújtott vigaszt, akit szintén mezőgazdasági pályára szántak, s ezért a negyvenes évek végén a bélaai kastélyban működő szakiskolába küldték. Az ötvenes évek elején azonban nagy erővel megindult a mezőgazdaság kollektivizálása, s a gazdákat minden eszközzel arra próbálták bírni, hogy vagyonukkal együtt lépjenek be az újonnan alakuló szövetkezetbe. G. Lajos János erre nem volt hajlandó, ezért több dunamocsi társával együtt a mezőgazdasági céljával, koholt vádak alapján börtönbe zárták. Fiát, Sándort pártutasításra kirúgták a bélaai mezőgazdasági iskolából, aki a család vagyonának 1952-es elkobása után már nem a saját gazdaságában, hanem hosszú évtizedekig a szövetkezet kebelében hasznosította szaktudását. Adatközlő: Lajos Sándorné Hollósi Lenke.

Margit Ernő: 1922-ben született, Margit Ferenc és Tücsök Erzsébet gyermekeként, testvérei Vilma (1907), Ferenc (1912) és Kálmán (1919) voltak. Édesapja sokáig Böszörményi József parádés kocsisa volt, ő hordta munkaadóját különböző üzleti ügyeit intézni. Az ún. parádés kocsis alkalmazása a háború előtti világban az urak, orvosok általános jellemzője volt, s az ilyen úri kocsisok többnyire mutatós, jó tartású emberek voltak, akiknek jól kellett értenie a lovakhoz, s katonaidejük alatt leginkább tisztiszolgaként (csicskás) vagy huszárként szolgáltak. Margit Ferenc gazdája, Böszörményi József a század első évtizedeiben jó ideig sikeres fuvarozási

kritériuma volt a régi világban. Két fiát szakmára taníttatta, Ferenc kőműves, Kálmán kádár lett, míg Ernő a gazdálkodásban volt apja segítségére. Ernő a besorozásáig nem nősült meg, de komolyan udvarolt egy falubeli lánynak, Juliskának. A berukkolása előtt nem sokkal tartott húsvéti bálon jöttek össze, ahol megtáncoltatta őt, majd hamarosan éjjeli zenét is adott Juliska ablakánál. Bár még udvarolni sem járt a lányos házhoz, csak sétálgattak együtt a faluban, de nagyon szerették egymást, és 1942-es berukkolása után a 20 éves fiatalember rendszeresen írta a tábori lapokat az orosz frontról kedvesének. Ernő évekig harcolt frontkatonaként, túlélte a dermesztő orosz telet, a Don kanyart, a fokozatos visszavonulás nagyon hosszú, embert próbáló időszakát,

míg aztán 1944-ben hadtestével Oroszország szívéből Magyarország keleti területére érkezett. A magyar honvédség itt próbált tartós védelemre berendezkedni, s innen írta utolsó tábori lapját Mocson várakozó kedvesének, melyben ez állt: „Itt vagyok a fronton, nagyon nehéz napjaim vannak. Állandóan lőnek... Téged csak a Kárpátok rögei alatt foglak elfelejteni.” Persei Jenő a szomszédos alakulatnál szolgált, amikor tehettek, átjártak egymáshoz egy kis beszélgetésre, míg aztán a falubeli bajtárhoz egyszer csak így szólt a



Ezen a képen mindkét háborús hősrünk látható, a két jóbarát egymás mellett áll. Felül: Persei Jenő, Idus Lajos Gyula, Margit Ernő, G. Lajos Gyula. Alul: Antal Gyula (Magyarországra telepítették), Papp Lajos, Bellabás Gyula, Egyeg János (Magyarországra telepítették).

vállalatot működtetett, s őt saját gőzhajóval, – Nina; Nyitra, Rákóczi, Bandi, Boris – melyek fából készült uszályokat vontattak, hordta a süttöi bányákban kitermelt követ a Komárom és Esztergom közötti árvízvédelmi munkálatokhoz, valamint a budapesti építkezésekhez. Végül a vállalkozás csődbe jutott, s Margit Ferenc állás nélkül maradt, de addigra már összekuporgatott a keresetéből annyi pénzt, hogy földeket vásárolhatott, s gazdálkodóként a saját lábára állt. 4 holdon gazdálkodott, melyen elsősorban dohányt termesztett. A „béres sorból” való sikeres kitorésének fontos jele volt, hogy tehén mellett lovat is tartott, vagyis fogattal rendelkező önálló gazdává vált. A fogat tartása a gazda státusz egyik legjellemzőbb

jele: „Persei, meghalt a földid!” Akkor átment a barátjához, beazonosította és ráterítette köpenyét. A katonatársak beszámolója szerint a lövésszárokból jöttek volna ki, mikor fejlövés érte. Azonnal meghalt. Jenő bácsi itthon úgy mesélte, vége lett aznap a háborúnak, másnap már nem lövöldöztek. Hamarosan megérkezett a családnak a gyászjelentés Ernő hősi haláláról, s Margit néni átballagott Juliskához is, közölni a szomorú hírt. Margit Ernőt a helyszínen temették el, azóta is ott nyugszik – valahol a Kárpátok rögei alatt... Adatközlő: Zajos Józsefné Papp Jolán, Mázsár Jánosné Fülöp Julianna, n. Persei Jenő.

Zajos Ferenc

VÍZVEZETÉK, FÜTÉS, VILLANY SZERELÉSE
EGYÉB HÁZ KÖRÜLI JAVÍTÁSOK

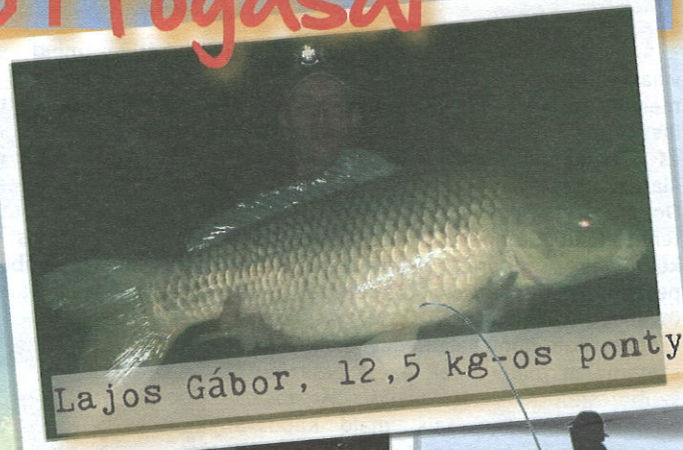
0949-167-191

DUNAMOCSI BELSŐFALU 143.

TELEK ELADÓ!

Eladó 8 áras építési telek az Újtelep utcában (352. házszám). Víz, villany bevezetve. Érdeklődni lehet: Családi Attila, tel. 0944 177 203, email: ati.andi@gmail.com

A nyár NAGY fogásai



Lajos Gábor, 12,5 kg-os ponty



Duna-parti naplemente. A fotót Vasas László készítette.



Csehi János, 2 kg-os kecsege



Takács Zsolt, 15 kg-os amur,
Lajos Gábor, 15 kg-os amur



Takács Zsolt, 7 kg-os ponty,
Lajos Gábor, 8 kg-os ponty



ifj. Farkas László,
14 kg-os harcsa



Kozmetikai kezelést vállalok, igény szerint házhoz is megyek!

Katona Melinda Tel: 0905 721 230
3D műárgempilla hosszabbítás 20 eur



A kedves szervizestől a pernahajder panziósig

- avagy nyári kirándulásunk kalandjai, élményei

Idén már második alkalommal választottuk nyaralásként a kerékpártúrát, melynek során feleségemmel Ildikóval, illetve gútai barátainkkal, Zsélyi Zoltánnal és Katalinnal vágtunk neki Dél-Magyarországnak. Vonattal utaztunk le Dombóvárig, innen indult a négy naposra tervezett út. Dombóváron megnéztük azt a különleges szoborcsoporthat, amit Budapestről, a parlament elől költöztettek ide az ötvenes években, Rákosi Mátyás idején. Érdekesége, hogy valamennyi alak lesütött szemmel a földet nézi, ezért pesszimista szoborcsoporthatnak is hívják. A taszári amerikai kiképző bázis, majd Kaposvár után Szigetvár következett.

Minden, ami elromolhat az egyszerű el is romlik, tartja a mondás, és bizony az első napi 90 kilométer nem múlt el technikai gond nélkül. Kati biciklijé defektet kapott. Zoli szerelt, de sajnos a pótgumi sem bizonyult jobbnak, a ragasztás pár perc alatt leolvadt a nagy hőségben. Esteledett, ezért úgy döntöttünk, hogy hárman előre megyünk a szállásunkra, Zoli pedig a kerékpárt tolvaj folytatja. Szigetvárra érve, a főtér közelében egy kerékpár üzletre akadunk. Zárva volt már, de felhívtuk a tulajdonost próba szerencse alapon, aki készségesen ott is teremt és megvehettük a javításhoz szükséges dolgokat. Sőt felajánlotta, hogy elmegy Zoliért a szállító autójával. Nagyon szimpatikus fiatalember volt, aki a városban igencsak közkedvelt lehet, mert mindenki ismerte és integetett neki, míg elkalauzolt minket a szállásunkig. Ő pedig elindult keresni csapatunk negyedik tagját. Sajnos rossz irányba ment, s nem talált gyalogló kerékpárost. A hatos útnak a városból van másik kivezetője is, mi pedig hibáztunk, hogy nem magyaráztuk el pontosan, milyen irányból jöttünk. Ismét elindult hát, de arra sem találta csapatunk tagját. Barátunknak megköszöntük a keresést, és képzelje el kedves olvasó, a fiú a szolgálatért nem kért semmit, pedig jó pár kilométert levezetett oda-vissza!

Elindultunk Zolit keresni a városban – mint a tűt a szalmakazalban. Mobiltelefonja nem volt, és az aznapi szállásunk címét sem tudta. Szigetvár egy gyönyörűen felújított város, szép főtérrel és várral. Hol keressünk valakit egy ekkora településen? De nem estünk pánikba, arra gondoltam, én mit csinálnék ilyenkor? Az első benzinkút, vagy a főtér lenne a cél. Jól gondoltam! A főtérre érve a távolban azonnal kiszúrtuk a magányosan üldögélő kerékpárost. A vacsoránál már jókedvűen szórakoztunk a történeteken. Szállásunk egy nagyon szép apartman volt a belvárosban.

Másnap várt ránk az Ormánság. Sellye, Harkány, Siklós volt a másnapi úti cél, összesen 75 km. Szigetvárról a horvát határ felé vettük utunkat, ahol egy igazi tanyavilágba csöppentünk. Feltűnő volt, hogy a kukorica mindenhol kétszer akkora volt, mint felénk. Mintha rajzolták volna,

hibátlan mind egy szál. Pedig nem öntözték sehol. A napraforgó is dupla nagy, nem úgy, mint itthon. Eszembe jutott egy nemrégiben elfogadott magyarországi törvény, ami tiltja a génmanipulált vetőmagok használatát. De ezek a kukoricák, biztosan nem olyanok voltak...

Egy kis tanyánál rossz felé fordultunk, Galambos pusztán jártunk, ahol véget ért az út. Rájöttünk, úgy öt km-el



hamarabb hibázhattunk egy letérőnél. Késő bánat, mehetünk vissza! Ebben a pillanatban az utolsó ház rozsdás kerítésén átbújva három hatalmas fehér kutya rontott felénk! Lemeredve álltunk! Szerencsére a kutyák csak ijesztettek, pár méterre tőlünk megálltak és fogukat villogtatva veszettül ugattak ránk. Felocsúdva a rémületből, lassan, óvatosan továbbhaladtunk. A történetek hatása alatt még sokáig hangtalanul tekertünk. A következő kis faluban, Vajszlón megtudtuk, hogy a legédesebb magyar dinnye náluk terem. Ezt állította egy helyi őstermelő, vásároltunk hát nála. Ízlett nagyon, annál is inkább, mert addigra a hőmérséklet 30 fok fölélt volt már. Harkányba a déli harangszóra értünk. Nyüzsgött a sok turista a fő utcán, hiszen Harkány a termálfürdő Mekkája. Megébredtünk, majd indultunk másnapi szálláshelyünkre Siklóra, ahol gyerekkori kedvenc filmem, a Tenkes kapitánya játszódott. Megdobbant a szívem, ahogyan a várat megláttam. A város nagyon szép és rendezett, tele látványossággal. De ahogy megtudtuk, a turista évről évre egyre kevesebb, nem jönnek a horvátok. A város rájuk épített, hiszen szinte minden felirat horvát nyelven is ott van az üzleteken. Elfoglaltuk helyünket a szálláson, de a panzió tulajdonosa meglepett minket. Az interneten leegyezett és lefoglalt szállást 5 ezer forinttal akarta megtoldani szobánként. Nagyon felháborított a néni! „Ez valami helyi találmány!” – mordultam rá. „Összepakolunk, és megyünk tovább!” Értett a szóból a „boszorka”, és elállt kapzsi

szándékától. Meglátogattuk este a termálfürdőt is. Szép ez a nyár – jutott eszembe, ahogyan ültem a medence pezsgőfürdőjében, előttem úgy 300 méterre pedig Siklós büszke vára meredt az égnek.

A Tenkes hegyet áttekerve a villányi borospincékhez érkeztünk. A pincegazda legjobb borait hozta fel, jó pincehideg, üdítő borocskát. Egy szép új pincepanzióban volt a szállásunk, ahol a tulajdonos elmesélte, ősei Negyedről származnak, ahonnan kitelepítették őket. Ezután a Mohácsi csata emlékhelyéhez értünk, ami egy gyönyörűen felújított emlékmű. A tömegsírok, az ottani hangulat mély nyomokat hagyott valamennyiünkben. Ezt mindenkinek látni kell! A Dunánál megkóstoltuk a halászelevet is, hogy megtudjuk, főznek-e Mohácson, olyan finom halászelevet, mint a dunamocsi horogászok. Sötétedéskor értünk haza szálláshelyünkre Bolyba, ahol a pincegazda elmondta, Villányban már régen felismerték a „nyitott pincék” turistákat vonzó hatását. A látogató, mikor odaérkezik, bármelyik pincébe betérve kóstolhat és vásárolhat. A villányi borvidékbe azonban több tehetős vállalkozó is befektette pénzét, akik hatalmas reklámkampányt folytatnak, így a környék többi bora szép lassan elfelejtődik. Ismerős ez a téma, hiszen szülőfalumat valaha úgy emlegették, hogy a „jóbor ivó mocsiai”. A jó borok most is megvannak, de sajnos más falvak az erősebb reklám hatására szép lassan nagyobb hírnévre tesznek szert nálunk. Igaz, mostanság elkezdődött valami új – lehet, hogy a jó irány Dunamocson is.

Kerékpáron Pécsre betekerni nem is olyan egyszerű! Tiltó táblák, szemaforok, sok-sok autó. Héttől kilenc óráig pedig első osztályú fűtaton tilos kerékpárossal közlekedni Magyarországon. De ha kerékpárút nincs, akkor merre tovább?! A főtérre érve azonban meglepéssel nyugtáztuk, Pécs nem hiába nyerte el 2010-ben az Európa Kulturális Fővárosa címet. A főtér káprázatos, az onnan vezető mellékutak pedig mind egy kisebb térre vezetnek, ahol szintén ragyogás és csillogás fogadja a turistákat. A hangulat és a sok műemlék magáért beszél. Megébredtünk egy kis vendéglőben. Kerékpárjainkat egy erre a célra kialakított helyen hagytuk – még erre is gondoltak ebben a városban. Sok a látványosság, gyorsan eltelt az idő, vonatunk indulásáig alig maradt pár perc. Lóhalálában tekertünk a pécsi állomásra. Felrakodtunk mind a négyen, a vasutas sípolt és már indult is a vonat. Szerencsénk volt, hogy elértük. Pesten átszállás, majd következett Komárom és Dunamocs.

Nagyon szép, tartalmas és kellemesen fárasztó négy nap volt mögöttünk, valamint 312 km tekerés. Az időjárás is kegyes volt hozzánk. Nem esett, nem fújt, a látottak pedig örök élményt hagytak mindnyájunkban.

Kéle Géza